

Välkommen till Broborg

Sägner om Grimsa

Grimsa var enligt sägnen dotter till en vikingahövding som hade efterlämnat stora rikedomar. Hon hade många friare men hon avvisade dem på olika sätt. Grimsa förblev ensam med sin rikedom.

Åren gick. I mörk novemberskymning lade flera skepp till vid Broborg. Beväpnade män steg i land. Vilka var de? Grimsas bror, svarade härföraren. Nu skulle han ta sitt rättmätiga arv i besittning. Grimsa trodde inte på detta utan kallade honom äventyrare och lögnare. Hon lät sitt folk skjuta pilar och rulla ner stora stenar. Men främlingarna började samla ris och antände borgen.

Grimsa beslöt att inte ge sig och ropade ut sin smärta. "Du brinner, min faders väldiga borg, och min hand är för svag att försvara Dig mot en hop äventyrare." Så tände hon själv på förrådshusen. Och hela den för-

Grimshögen

nämliga borgen ödelades av elden och röken steg så den syntes ända till Odenstemplet i Gamla Uppsala. Grimsa såg hur takbjälkarna flammade och föll i så häftigt gråt att hennes hjärta brast.

Härföraren sa sig känna igen sin syster

och lät bränna henne på gammalt nordmannasätt. De samlade askan och de brända benen i en urna och över den byggde de en stor gravkulle.

Nära fornborgen finns fortfarande en gravhög som kallas Grimshögen. Namnet på kullen är belagt sedan 1550-talet. Den är illa skadad och har plundrats många gånger.

Broborg - en strategisk plats

Du befinner dig nu vid foten av det berg där Broborg ligger. Framför dig öppnar sig den dalgång som vi idag kallar "Långhundraleden". Under bronsåldern gick vattnet upp till foten av berget. Man kan också se rester av Vallbyåsen som bildades av inlandsisen. Åsen som går tvärs över dalen dämde upp vattnet och det bildades en stor sjö som ingick i ett system av sjöar och åar som förband Östersjön med det inre av Uppland. Just här blev farleden trång och besvärlig och uppe från höjden där borgen ligger var leden lätt att övervaka. Utmed åsen gick landvägen och vid Broborg mötte den vattenleden.

Borgen sedd från nordost - flygbild från 1990-talet

Fornborg vad är det?

Det finns mer än 1000 fornborgar i Sverige varav 150 finns i Uppland. De anses vara från tiden mellan 1800 f. Kr. - 800 e. Kr. Men de allra flesta har tillkommit under järnåldern, ca. 300 - 500 e. Kr. Borgarna har haft olika funktioner, en del har konstruerats för anfall och försvar, andra för bevakning eller tillflykt, beroende på samhällets förutsättningar och politiska maktstruktur. De anses tidvis ha haft central betydelse som gränsmarkering och tullverksamhet.

Namnet Broborg

finns belagt på 1600-talet. Bro- har antagligen med en äldre bro över Storån att göra. Byn Stenby nedanför borgen är ett äldre namn på platsen. Namnet Stenby finns belagt sedan medeltiden men är troligen mycket äldre. Kanske var det en gång människorna i Stenby som förvaltade och skötte borgen. Namnleden sten- och -borg ingår ofta i platser där borgar finns. Grimsevad är också en äldre benämning på platsen.

Hur gammal är Broborg?

Borgen har använts under 400- och 500-talen e. Kr. Dateringar har gjorts genom föremål som påträffats vid undersökningar men också genom C14 datering, (kol-14) som kan göras på organiskt material t. ex. kol, ben och trä. Skålgropar i närheten tyder på att platsen använts ännu mycket tidigare.

Har man bott i borgen?

Vid undersökningar i borgen har arkeologer funnit kulturlager och fynd som visar att människor periodvis vistats innanför murarna. Man har funnit djurben, bränd lera, kol, krukskärvar och en pärla. Vattenförsörjningen var viktig under de tider då man använde borgen. Broborg har ännu två källor intill berget.

Pärla, original ca 1,5 cm

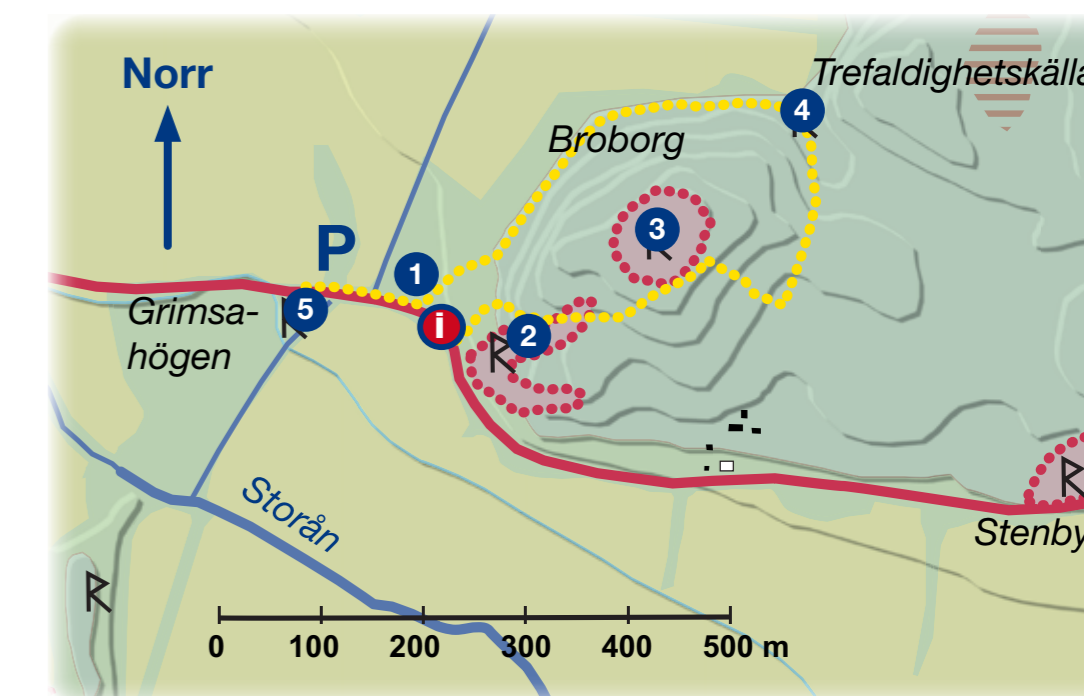

Samma vy som fotot till vänster - så här kan det ha sett ut på 400-500 talet e. Kr.

Promenera runt Broborg

Följ den markerade stigen runt Broborg. 1 Nere vid vägen, bakom denna skylt, finns en stor sten med **skålgropar**. Denna typ av ristning brukar man datera till bronsålder. 2 Följ sedan stigen genom ett **fornlämningsområde** med gravar och stensättningar. 3 Gå in i **borgen** och titta, där finns andra skyltar som berättar mer om murarna.

När du går tillbaka kan du följa stigen ner till **Trefaldighetskällan**. 4 Vattnet rinner åt norr och på trefaldighetsnatten samlas bygdens folk för att dricka hälsa. Följ åkerkanten tillbaka och gå över vägen ner och titta på **Grimshögen**. 5

1 Här står skylten

